Zbirka odločb sodne prakse

SODBA SODIŠČA (drugi senat)

z dne 26. aprila 2017 *

„Predhodno odločanje — Intelektualna in industrijska lastnina — Direktiva 2001/29/ES — Harmonizacija nekaterih vidikov avtorske in sorodnih pravic — Člen 3(1) — Priobčitev javnosti — Pojem — Prodaja multimedijskega predvajalnika — Dodatki (*add-ons*) — Objava del brez dovoljenja imetnika — Dostop do spletnih mest s pretočnimi vsebinami (*streaming*) — Člen 5(1) in (5) — Pravica reproduciranja — Izjeme in omejitve — Zakonita uporaba“

V zadevi C-527/15,

katere predmet je predlog za sprejetje predhodne odločbe na podlagi člena 267 PDEU, ki ga je vložilo Rechtbank Midden-Nederland (sodišče v Midden-Nederlandu, Nizozemska) z odločbo z dne 30. septembra 2015, ki je na Sodišče prispela 5. oktobra 2015, v postopku

Stichting Brein

proti

Jacku Frederiku Wullemsu, ki deluje tudi pod imenom „Filmspeler“,

SODIŠČE (drugi senat),

v sestavi M. Ilešič (poročevalec), predsednik senata, K. Lenaerts, predsednik Sodišča v funkciji sodnika drugega senata, A. Prechal, C. Toader, sodnici, in E. Jarašiūnas, sodnik,

generalni pravobranilec: M. Campos Sánchez-Bordona,

sodna tajnica: M. Ferreira, glavna administratorka,

na podlagi pisnega postopka in obravnave z dne 29. septembra 2016,

ob upoštevanju stališč, ki so jih predložili:

— za Stichting Brein D. Visser in P. de Leeuwe, odvetnika,

— za J. F. Wullemsa, ki uporablja tudi ime „Filmspeler“, J. van Groenendaal, D. Stols in F. Blokhuis, odvetniki,

— za špansko vlado V. Ester Casas, agentka,

— za francosko vlado D. Colas in D. Segoin, agenta,

— za italijansko vlado G. Palmieri, agentka, skupaj s P. Gentilijem, avvocato dello Stato,

* Jezik postopka: nizozemščina.

— za portugalsko vlado L. Inez Fernandes, T. Rendas in M. Figueiredo, agenti,

— za Evropsko komisijo J. Samnadda, T. Scharf in F. Wilman, agenti,

po predstavitvi sklepnih predlogov generalnega pravobranilca na obravnavi 8. decembra 2016

izreka naslednjo

Sodbo

1 Predlog za sprejetje predhodne odločbe se nanaša na razlago člena 3(1) ter člena 5(1) in (5) Direktive 2001/29/ES Evropskega parlamenta in Sveta z dne 22. maja 2001 o usklajevanju določenih vidikov avtorske in sorodnih pravic v informacijski družbi (UL, posebna izdaja v slovenščini, poglavje 17, zvezek 1, str. 230).

2 Ta predlog je bil vložen v okviru spora med Stichting Brein, ustanovo za varstvo interesov imetnikov avtorskih pravic, in Jackom Frederikom Wullemsom, ker je ta prodajal multimedijski predvajalnik, ki omogoča prosti dostop do avdiovizualnih del, varovanih z avtorskimi pravicami, brez dovoljenja imetnikov teh pravic.

Pravni okvir

Pravo Unije

3 V uvodnih izjavah 9, 10, 23, 27 in 33 Direktive 2001/29 je navedeno:

„(9) Vsakršno usklajevanje avtorske in sorodnih pravic mora temeljiti na visoki stopnji varstva, kajti takšne pravice so za intelektualno ustvarjanje bistvenega pomena. Njihovo varstvo pomaga zagotoviti ohranjanje in razvoj ustvarjalnosti v interesu avtorjev, izvajalcev, producentov, potrošnikov, kulture, industrije in javnosti nasploh. Intelektualna lastnina se torej prizna kot sestavni del lastnine.

(10) Če naj avtorji ali izvajalci nadaljujejo z ustvarjalnim in umetniškim delom, morajo za uporabo svojega dela prejeti primerno nagrado, prav tako pa tudi producenti, da lahko to delo financirajo. V proizvodnjo proizvodov, kot so fonogrami, filmi ali multimedijski izdelki, ter opravljanje storitev, kot so storitve ‚na zahtevo', je treba precej investirati. Zadostno pravno varstvo pravic intelektualne lastnine je nujno, če se želi zagotoviti takšno nagrajevanje in zagotoviti možnost za zadovoljive donose na te investicije.

[…]

(23) S to direktivo naj se nadalje uskladi avtorjeva pravica do priobčitve javnosti. To pravico je treba razumeti v širokem pomenu, ki zajema vsakršno priobčitev javnosti, ki ni prisotna na kraju izvora priobčitve. Ta pravica naj zajema vsako tovrstno oddajanje ali retransmisijo dela v javnost po žici ali na brezžični način, vključno z radiodifuznim oddajanjem. Ta pravica naj ne zajema nobenih drugih dejanj.

[…]

(27) Samo nudenje fizičnih zmogljivosti, ki olajšajo ali omogočijo priobčitev, še ne šteje za priobčitev v pomenu te direktive.

[…]

(33) Izključna pravica reproduciranja naj ima izjemo, ki naj dopušča določena dejanja začasnega reproduciranja, ki so prehodne ali naključne reprodukcije in so sestavni in nujni del tehnološkega procesa ter se izvajajo zgolj zato, da se omogoči bodisi učinkovit prenos v omrežju med tretjimi strankami preko posrednika bodisi zakonita uporaba dela ali predmeta. Takšna dejanja reproduciranja ne smejo imeti lastne ekonomske vrednosti. Kolikor ustrezajo tem pogojem, naj ta izjema zajema dejanja, ki omogočajo brskanje, pa tudi dejanja predpomnjenja vključno s tistimi, ki omogočajo učinkovito delovanje prenosnih sistemov, pod pogojem, da vmesnik ne spreminja informacij in se ne vmešava v zakonito uporabo tehnologije, ki jo široko priznava in uporablja industrija, za pridobivanje podatkov o uporabi informacij. Uporaba velja za pravilno, kadar je odobrena s strani imetnika pravic oziroma kadar je ne omejuje zakon.“

4 Člen 2 Direktive 2001/29, naslovljen „Pravica reproduciranja“, določa:

„Države članice predvidijo za spodaj naštete izključno pravico, da dovolijo ali prepovedo, neposredno ali posredno, začasno ali stalno, reproduciranje na vsak način in v vsaki obliki, v celoti ali deloma:

(a) avtorjem za njihova dela;

(b) izvajalcem za posnetke njihovih nastopov;

(c) proizvajalcem fonogramov za njihove fonograme;

(d) producentom prvega posnetka filmov za izvirnik in primerke njihovih filmov;

(e) RTV organizacijam za posnetke njihovih oddaj ne glede na to, ali oddajajo po žici ali po radijskih valovih, vključno s kablom ali satelitom.“

5 Člen 3 te direktive, naslovljen „Pravica priobčitve del javnosti in pravica do dajanja na voljo javnosti predmetov sorodnih pravic“, določa:

„1. Države članice predvidijo za avtorje izključno pravico, da dovolijo ali prepovejo vsakršno obliko priobčenja njihovih del javnosti, po žici ali na brezžični način, vključno z dajanjem svojih del na voljo javnosti tako, da imajo člani javnosti do njih dostop s kraja in v času, ki si ju izberejo sami.

2. Države članice predvidijo za spodaj naštete izključno pravico, da dovolijo ali prepovedo vsakršno obliko dajanja na voljo njihovih del javnosti, po žici ali na brezžični način tako, da imajo pripadniki javnosti do njih dostop s kraja in v času, ki si ju izberejo sami:

(a) izvajalcem za posnetke njihovih nastopov;

(b) proizvajalcem fonogramov za njihove fonograme;

(c) producentom prvega posnetka filmov za izvirnik in primerke njihovih filmov;

(d) RTV organizacijam za posnetke njihovih oddaj ne glede na to, ali oddajajo po žici ali po radijskih valovih, vključno s kablom ali satelitom.

3. Pravice iz odstavka 1 in 2 se ne izčrpajo z nobenim dejanjem priobčitve javnosti oziroma dajanja na voljo javnosti, kot ju določa ta člen.“

6 Člen 5(1) in (5) navedene direktive določa:

„1. Začasna dejanja razmnoževanja iz člena 2, ki so prehodna ali spremljevalna ter so sestavni in bistveni del tehnološkega procesa in katerih edini namen je omogočiti:

(a) prenos po omrežju med tretjimi strankami po posredniku, ali

(b) zakonito uporabo

dela ali predmeta sorodnih pravic, ki naj se izvede in ki nima nobenega neodvisnega ekonomskega pomena, so izvzeta iz pravice reproduciranja, ki jo določa člen 2.

[…]

5. Izjeme in omejitve iz odstavkov 1, 2, 3 in 4 naj se uporabijo le v določenih posebnih primerih, ki niso v nasprotju z normalnim izkoriščanjem dela ali drugega predmeta in ne vplivajo pretirano na legitimne interese imetnika pravic.“

Nizozemsko pravo

7 Člen 1 Auteurswet (nizozemski zakon o avtorskih pravicah, v nadaljevanju: zakon o avtorskih pravicah) določa:

„Avtorska pravica je izključna pravica avtorja književnega, znanstvenega ali umetniškega dela ali njegovega pravnega naslednika, da v skladu z zakonskimi omejitvami to delo objavi ali reproducira.“

8 Člen 12 zakona o avtorskih pravicah določa:

„1. Za objavo književnega, znanstvenega ali umetniškega dela se med drugim šteje:

1. objava primerka dela, v celoti ali delu;

[…]“

9 Člen 13a tega zakona določa:

„Za reproduciranje književnega, znanstvenega ali umetniškega dela se ne šteje začasno reproduciranje, ki je prehodno ali spremljevalno ter je sestavni in bistveni del tehnološkega procesa in katerega edini namen je omogočiti

(a) prenos po omrežju med tretjimi strankami po posredniku ali

(b) zakonito uporabo

dela ter ki nima nobenega neodvisnega ekonomskega pomena.“

10 Člen 2 Wet op de Naburige Rechten (nizozemski zakon o sorodnih pravicah, v nadaljevanju: zakon o sorodnih pravicah) določa:

„1. Izvajalec ima izključno pravico, da dovoli eno ali več teh dejanj:

[…]

d. oddajanje, posredovanje, dajanje na voljo javnosti ali siceršnja objava nastopa ali posnetka nastopa ali njegovega primerka.

[…]“

11 Člen 6 zakona o sorodnih pravicah določa:

„1. Proizvajalec fonogramov ima izključno pravico, da poda dovoljenje za:

[…]

c. oddajanje, posredovanje, dajanje na voljo javnosti ali siceršnjo objavo fonograma, ki ga je proizvedel, ali njegovega primerka;

[…]“

12 Člen 7a zakona o sorodnih pravicah določa:

„1. Producent prvega posnetka filmov ima izključno pravico, da poda dovoljenje za:

[…]

c. dajanje na voljo javnosti prvega posnetka filma, ki ga je izdelal, ali njegovega primerka;

[…]“

13 Člen 8 zakona o sorodnih pravicah določa:

„RTV-organizacija ima izključno pravico, da dovoli eno ali več teh dejanj:

[…]

e. dajanje na voljo javnosti ali siceršnjo objavo posnetkov programov ali njihovih primerkov, ne glede na tehnične pripomočke, uporabljene pri tem. […]“

Spor o glavni stvari in vprašanja za predhodno odločanje

14 Stichting Brein je nizozemska ustanova za varstvo interesov imetnikov avtorskih pravic.

15 J. F. Wullems na več spletnih mestih, med drugim na svojem spletnem mestu www.filmspeler.nl, prodaja različne modele multimedijskega predvajalnika. Ta predvajalnik, ki se prodaja pod imenom „filmspeler“, je naprava, ki deluje kot orodje za povezavo med virom slike ali zvočnih signalov in televizijskim zaslonom.

16 J. F. Wullems je na ta predvajalnik namestil odprtokodno programsko opremo, ki omogoča zaganjanje datotek v enostavnem uporabniškem vmesniku prek menijskih struktur, in v ta vmesnik nespremenjene vključil dodatke, ki so na voljo na spletu in ki jih izdelujejo tretje osebe, pri čemer nekateri od teh dodatkov napotujejo prav na spletna mesta, na katerih so varovana dela spletnim uporabnikom na voljo brez dovoljenja imetnikov avtorskih pravic.

17 Navedeni dodatki vsebujejo povezave, ki ob aktivaciji prek daljinskega upravljanja navedenega multimedijskega predvajalnika napotijo na spletna mesta s pretočnimi vsebinami, ki jih upravljajo tretje osebe, pri čemer nekatera ta mesta omogočajo dostop do digitalnih vsebin z dovoljenjem imetnikov

avtorskih pravic, nekatera pa dostop do teh vsebin omogočajo brez njihovega dovoljenja. Natančneje, funkcija dodatkov je črpanje želenih vsebin na spletnih mestih s pretočnimi vsebinami in njihov zagon na multimedijskem predvajalniku, ki ga prodaja J. F. Wullems in ki je povezan s televizijskim zaslonom, s klikom.

18 Kot je razvidno iz predložitvene odločbe, je J. F. Wullems oglaševal multimedijski predvajalnik „filmspeler“, po navedbah v tem oglasu pa naj bi ta predvajalnik med drugim omogočal, da se na televizijskem ekranu brezplačno in enostavno spremlja avdiovizualno gradivo, ki je na spletu na voljo brez dovoljenja imetnikov avtorske pravice.

19 Stichting Brein je 22. maja 2014 J. F. Wullemsa pozvala, naj ustavi prodajo tega multimedijskega predvajalnika. Zoper njega je 1. julija 2014 začela postopek pri predložitvenem sodišču, da bi mu to v bistvu odredilo, naj preneha prodajati multimedijske predvajalnike, kakršen je „filmspeler“, oziroma ponujati hiperpovezave, ki uporabnikom omogočajo nezakonit dostop do varovanih del.

20 Stichting Brein pred predložitvenim sodiščem navaja, da je J. F. Wullems s trženjem multimedijskega predvajalnika „filmspeler“ izvajal „priobčitev javnosti“, pri čemer je kršil člena 1 in 12 zakona o avtorskih pravicah ter člene 2, 6, 7a in 8 zakona o sorodnih pravicah. Te določbe bi bilo treba razlagati ob upoštevanju člena 3 Direktive 2001/29, ki je z navedenimi določbami prenesen v nizozemsko pravo. Predložitveno sodišče v zvezi s tem meni, da sodna praksa Sodišča ne omogoča zanesljivega odgovora na vprašanje, ali gre v okoliščinah, kakršne so te v postopku v glavni stvari, za priobčitev javnosti.

21 Poleg tega J. F. Wullems pred predložitvenim sodiščem navaja, da je pretočno predvajanje z avtorsko pravico varovanih del iz nezakonitega vira zajeto z izjemo iz člena 13a zakona o avtorskih pravicah, ki ga je treba razlagati ob upoštevanju člena 5(1) Direktive 2001/29, ki je bil s prvonavedenim členom prenesen v nizozemsko pravo. Po navedbah predložitvenega sodišča pa Sodišče še ni odločilo o pomenu zahteve glede „zakonite uporabe“ v smislu člena 5(1)(b) Direktive 2001/29.

22 V teh okoliščinah je Rechtbank Midden-Nederland (sodišče v Midden-Nederlandu, Nizozemska) prekinilo postopek in Sodišču v predhodno odločanje predložilo ta vprašanja:

„1. Ali je treba člen 3(1) Direktive 2001/29 razlagati tako, da gre za ‚priobčitev javnosti‘ v smislu te določbe, če neka oseba prodaja izdelek (multimedijski predvajalnik), na katerega je namestila programske dodatke, ki vsebujejo hiperpovezave na spletna mesta, na katerih so brez privoljenja imetnikov pravic neposredno dostopna avtorskopravno varovana dela, na primer filmi, serije in oddaje (v živo)?

2. Ali v zvezi s tem na odgovor na prvo vprašanje vpliva,

— če avtorskopravno varovana dela pred tem sploh še niso bila objavljena na spletu s privoljenjem imetnikov pravic ali pa so bila objavljena izključno v okviru naročniškega razmerja,

— če so programski dodatki, ki vsebujejo hiperpovezave na spletna mesta, na katerih je brez privoljenja imetnikov pravic omogočen neposreden dostop do avtorskopravno varovanih del, prosto dostopni in jih lahko uporabniki tudi sami namestijo na multimedijski predvajalnik ter

– če lahko javnost do spletnih mest in s tem do avtorskopravno varovanih del, ki so bila tam – brez privoljenja imetnikov pravic – dana na voljo, dostopa tudi brez multimedijskega predvajalnika?

3. Ali je treba člen 5 Direktive 2001/29 razlagati tako, da ne gre za ‚zakonito uporabo‘ v smislu odstavka 1, točka (b), te določbe, če končni uporabnik pri pretočnem predvajanju avtorskopravno varovanega dela s spletnega mesta tretje osebe, na katerem se to avtorskopravno varovano delo ponuja brez privoljenja imetnika pravice oziroma imetnikov pravic, naredi začasno kopijo?

4. Če je odgovor na tretje vprašanje nikalen: ali izdelava začasne kopije, ki jo končni uporabnik naredi pri pretočnem predvajanju avtorskopravno varovanega dela s spletnega mesta tretje osebe, na katerem se to avtorskopravno varovano delo ponuja brez privoljenja imetnika pravice oziroma imetnikov pravic, v tem primeru vzdrži ‚tristopenjski test' v smislu člena 5(5) Direktive?"

Vprašanja za predhodno odločanje

Prvo in drugo vprašanje za predhodno odločanje

23 Predložitveno sodišče želi s prvim in drugim vprašanjem, ki ju je treba obravnavati skupaj, v bistvu izvedeti, ali je treba pojem „priobčitev javnosti" v smislu člena 3(1) Direktive 2001/29 razlagati tako, da zajema prodajo multimedijskega predvajalnika, kakršen je ta v postopku v glavni stvari, na katerem so bili vnaprej nameščeni dodatki, ki so na voljo na spletu in ki vsebujejo hiperpovezave, ki napotujejo na spletna mesta, ki so prosto dostopna javnosti in na katerih so bila z avtorsko pravico varovana dela dana javnosti na voljo brez dovoljenja imetnikov te pravice.

24 Iz člena 3(1) Direktive 2001/29 izhaja, da morajo države članice poskrbeti za to, da imajo avtorji izključno pravico, da dovolijo ali prepovejo vsakršno obliko priobčitve svojih del javnosti, po žici ali brezžično, vključno z dajanjem svojih del na voljo javnosti tako, da ima vsakdo do njih dostop s kraja in v času, ki si ga izbere sam.

25 V skladu s to določbo imajo avtorji tako preventivno pravico, ki jim omogoča, da posežejo med morebitne uporabnike svojih del in priobčitev javnosti, ki bi jo lahko ti uporabniki nameravali izvesti, preprečijo (sodbi z dne 31. maja 2016, Reha Training, C-117/15, EU:C:2016:379, točka 30, in z dne 8. septembra 2016, GS Media, C-160/15, EU:C:2016:644, točka 28 in navedena sodna praksa).

26 Ker v členu 3(1) Direktive 2001/29 pojem „priobčitev javnosti" ni pojasnjen, je treba ugotoviti njegov pomen in obseg glede na cilje, ki jih ta direktiva uresničuje, in besedilo, v katero je umeščena razlagana določba (sodba z dne 8. septembra 2016, GS Media, C-160/15, EU:C:2016:644, točka 29 in navedena sodna praksa).

27 V zvezi s tem je najprej treba spomniti, da je glavni cilj Direktive 2001/29 v skladu z njenima uvodnima izjavama 9 in 10 vzpostavitev visoke stopnje varstva avtorjev, kar jim omogoči, da prejmejo ustrezno plačilo za uporabo svojih del, še posebej pri priobčitvi javnosti. Iz tega izhaja, da je treba pojem „priobčitev javnosti" razumeti široko, kot je izrecno navedeno v uvodni izjavi 23 te direktive (sodbi z dne 31. maja 2016, Reha Training, C-117/15, EU:C:2016:379, točka 36, in z dne 8. septembra 2016, GS Media, C-160/15, EU:C:2016:644, točka 30 in navedena sodna praksa).

28 Sodišče je v zvezi s pojmom „priobčitev javnosti" v smislu člena 3(1) Direktive 2001/29 tudi poudarilo, da ta zahteva posamično presojo (sodba z dne 8. septembra 2016, GS Media, C-160/15, EU:C:2016:644, točka 33 in navedena sodna praksa).

29 Iz člena 3(1) Direktive 2001/29 izhaja, da pojem priobčitve javnosti združuje dva kumulativna elementa, in sicer „priobčitev" dela in priobčitev tega dela „javnosti" (sodbi z dne 31. maja 2016, Reha Training, C-117/15, EU:C:2016:379, točka 37, in z dne 8. septembra 2016, GS Media, C-160/15, EU:C:2016:644, točka 32 in navedena sodna praksa).

30 Pri presoji, ali uporabnik izvede dejanje priobčitve javnosti v smislu člena 3(1) Direktive 2001/29, je treba upoštevati več dodatnih meril, ki niso samostojna in so odvisna drugo od drugega. Zato jih je treba uporabiti tako posamično kot ob upoštevanju njihovih medsebojnih povezav, ker je lahko v različnih dejanskih položajih njihova pomembnost zelo različna (glej v tem smislu sodbe z dne

15. marca 2012, SCF, C-135/10, EU:C:2012:140, točki 78 in 79; z dne 15. marca 2012, Phonographic Performance (Ireland), C-162/10, EU:C:2012:141, točka 30, in z dne 8. septembra 2016, GS Media, C-160/15, EU:C:2016:644, točka 34).

31 Med temi merili je Sodišče najprej poudarilo bistven pomen, ki ga ima vloga uporabnika. Ta uporabnik namreč izvaja dejanje priobčitve, če ob popolnem zavedanju posledic svojega ravnanja svojim strankam omogoča dostop do varovanega dela, še zlasti če njegove stranke brez tega posredovanja do razširjanega dela načeloma ne bi mogle dostopiti (sodbi z dne 31. maja 2016, Reha Training, C-117/15, EU:C:2016:379, točka 46, in z dne 8. septembra 2016, GS Media, C-160/15, EU:C:2016:644, točka 35 in navedena sodna praksa).

32 Dalje, pojasnilo je, da pojem „javnost“ zajema nedoločeno število morebitnih naslovnikov, pri tem pa mora biti število oseb dovolj veliko (sodbe z dne 7. marca 2013, ITV Broadcasting in drugi, C-607/11, EU:C:2013:147, točka 32; z dne 31. maja 2016, Reha Training, C-117/15, EU:C:2016:379, točka 41, in z dne 8. septembra 2016, GS Media, C-160/15, EU:C:2016:644, točka 36 in navedena sodna praksa).

33 Sodišče je tudi opozorilo, da je v skladu z ustaljeno sodno prakso za „priobčitev javnosti“ potrebno, da se delo priobči z uporabo posebne tehnične metode, ki se razlikuje od tistih, ki so bile uporabljene dotlej, ali če ne gre za tako metodo, da se priobči „novi javnosti“, torej javnosti, ki je imetniki avtorske pravice niso upoštevali, ko so dovolili prvotno priobčitev dela javnosti (sodbe z dne 7. marca 2013, ITV Broadcasting in drugi, C-607/11, EU:C:2013:147, točka 26; z dne 13. februarja 2014, Svensson in drugi, C-466/12, EU:C:2014:76, točka 24, in z dne 8. septembra 2016, GS Media, C-160/15, EU:C:2016:644, točka 37).

34 Nazadnje, Sodišče je večkrat poudarilo, da je pridobitnost priobčitve v smislu člena 3(1) Direktive 2001/29 upoštevna (glej zlasti sodbe z dne 4. oktobra 2011, Football Association Premier League in drugi, C-403/08 in C-429/08, EU:C:2011:631, točka 204; z dne 7. marca 2013, ITV Broadcasting in drugi, C-607/11, EU:C:2013:147, točka 42, in z dne 8. septembra 2016, GS Media, C-160/15, EU:C:2016:644, točka 38).

35 Na prvem mestu, v zvezi s tem, ali prodaja multimedijskega predvajalnika, kakršen je ta v postopku v glavni stvari, pomeni „dejanje priobčitve“ v smislu člena 3(1) Direktive 2001/29, je treba poudariti, kot je razvidno iz uvodne izjave 23 Direktive 2001/29, da avtorjeva pravica do priobčitve javnosti iz navedenega člena 3(1) zajema oddajanje ali retransmisijo dela v javnost, ki ni prisotna na kraju izvora priobčitve, po žici ali na brezžično, vključno z radiodifuznim oddajanjem.

36 Poleg tega, kot izhaja iz člena 3(1) Direktive 2001/29, za „dejanje priobčitve“ med drugim zadostuje, da je delo javnosti dano na voljo tako, da imajo lahko osebe, ki to javnost sestavljajo, do tega dela dostop, pri čemer ni odločilno, ali so uporabile to možnost (glej sodbo z dne 13. februarja 2014, Svensson in drugi, C-466/12, EU:C:2014:76, točka 19 in navedena sodna praksa).

37 Sodišče je v zvezi s tem že razsodilo, da to, da se na nekem spletnem mestu ponujajo klikljive povezave do varovanih del, ki so brez kakršne koli omejitve dostopa objavljena na drugem spletnem mestu, uporabnikom prvega mesta zagotavlja neposreden dostop do navedenih del (sodba z dne 13. februarja 2014, Svensson in drugi, C-466/12, EU:C:2014:76, točka 18; glej v tem smislu tudi sklep z dne 21. oktobra 2014, BestWater International, C-348/13, EU:C:2014:2315, točka 15, in sodbo z dne 8. septembra 2016, GS Media, C-160/15, EU:C:2016:644, točka 43).

38 Za to gre tudi pri prodaji multimedijskega predvajalnika, kakršen je ta iz postopka v glavni stvari.

39 Kot je razvidno iz uvodne izjave 27 Direktive 2001/29, se samo nudenje fizičnih zmogljivosti, ki olajšajo ali omogočijo priobčitev, kot tako še ne šteje za „priobčitev“ v smislu te direktive.

40 Kljub temu je Sodišče v zvezi s tem v primeru dobave televizijskih sprejemnikov v hotelskih sobah razsodilo, da „samo nudenje fizičnih zmogljivosti“ kot tako sicer ne pomeni „priobčitve“ v smislu Direktive 2001/29, vendar to ne spremeni dejstva, da taka zmogljivost javnosti lahko tehnično omogoči dostop do del, ki se oddajajo z radiodifuzijo. Zato če hotel prek tako nameščenih televizijskih sprejemnikov distribuira signal svojim gostom, nameščenim v hotelskih sobah, gre za priobčitev javnosti v smislu te določbe, pri čemer ni pomembno, katera tehnika za prenos signala se uporablja (sodba z dne 7. decembra 2006, SGAE, C-306/05, EU:C:2006:764, točka 46).

41 Prav tako je treba šteti, da v obravnavanem primeru ne gre za „samo“ nudenje fizičnih zmogljivosti, katerega namen je omogočiti ali izvesti priobčitev. Kot je generalni pravobranilec poudaril v točkah 53 in 54 sklepnih predlogov, J. F. Wullems ob popolnem zavedanju posledic svojega ravnanja na multimedijski predvajalnik „filmspeler“, ki ga prodaja, vnaprej namešča dodatke, ki prav kupcem tega predvajalnika omogočajo dostop do varovanih del, ki so na spletnih mestih s pretočnimi vsebinami objavljena brez dovoljenja imetnikov avtorske pravice, in gledanje teh del na njihovem televizijskem ekranu (glej po analogiji sodbo z dne 7. decembra 2006, SGAE, C-306/05, EU:C:2006:764, točka 42). Ker to dejanje omogoča vzpostavitev neposredne povezave med spletnimi mesti, na katerih se predvajajo ponarejena dela, in kupci navedenega multimedijskega predvajalnika, brez katere bi zadnjenavedeni lahko le s težavo pregledovali varovana dela, se ta dejavnost ne sme enačiti s samim nudenjem fizičnih zmogljivosti iz uvodne izjave 27 Direktive 2001/29. V zvezi s tem je iz stališč, ki so bila predložena Sodišču, razvidno, da javnost spletnih mest s pretočnimi vsebinami iz postopka v glavni stvari ne najde z lahkoto in se večina teh spletnih mest pogosto spreminja.

42 Zato je treba šteti, da nudenje multimedijskega predvajalnika, kakršen je ta v postopku v glavni stvari, glede na dodatke, ki so bili nanj vnaprej nameščeni, omogoča dostop – prek menijskih struktur – do povezav, ki vsebujejo navedene dodatke, ki ob aktivaciji prek daljinskega upravljanja tega multimedijskega predvajalnika njegovim uporabnikom nudijo neposredni dostop do varovanih del, ki so objavljena brez dovoljenja imetnikov avtorske pravice, in je treba šteti, da je to nudenje dejanje priobčitve v smislu člena 3(1) Direktive 2001/29.

43 Na drugem mestu, da bi bila varovana dela zajeta s pojmom „priobčitev javnosti“ v smislu člena 3(1) Direktive 2001/29, morajo biti dejansko priobčena javnosti (sodba z dne 7. marca 2013, ITV Broadcasting in drugi, C-607/11, EU:C:2013:147, točka 31).

44 V zvezi s tem je Sodišče pojasnilo, prvič, da pojem „javnost“ vsebuje nek minimalni prag, kar iz tega pojma izključuje premajhno ali celo nepomembno množico zadevnih oseb. Drugič, pri določitvi tega števila oseb je treba upoštevati kumulativni učinek, ki izhaja iz dajanja del na voljo morebitnim naslovnikom. Tako ni upoštevno samo, koliko oseb ima hkrati dostop do istega dela, temveč tudi, koliko izmed teh oseb je imelo dostop do tega dela zaporedoma (glej v tem smislu sodbe z dne 15. marca 2012, Phonographic Performance (Ireland), C-162/10, EU:C:2012:141, točka 35; z dne 27. februarja 2014, OSA, C-351/12, EU:C:2014:110, točka 28, in z dne 31. maja 2016, Reha Training, C-117/15, EU:C:2016:379, točka 43 in navedena sodna praksa).

45 V obravnavani zadevi je treba poudariti, da je po navedbah predložitvenega sodišča multimedijski predvajalnik „filmspeler“ kupilo kar veliko število oseb. Poleg tega je priobčitev iz postopka v glavni stvari namenjena vsem morebitnim kupcem tega predvajalnika, ki imajo internetno povezavo. Te osebe imajo hkrati dostop do varovanih del v okviru pretočnega predvajanja zadevnih del po internetu. Tako je ta priobčitev namenjena nedoločenemu številu morebitnih naslovnikov in zajema veliko število oseb (glej po analogiji sodbo z dne 7. marca 2013, ITV Broadcasting in drugi, C-607/11, EU:C:2013:147, točki 35 in 36).

46 Iz tega izhaja, da so s priobčitvijo iz postopka v glavni stvari varovana dela dejansko priobčena „javnosti“ v smislu člena 3(1) Direktive 2001/29.

47 Poleg tega, v zvezi z vprašanjem, ali so bila ta dela priobčena „novi“ javnosti v smislu sodne prakse, navedene v točki 33 te sodbe, je treba poudariti, da je Sodišče v sodbi z dne 13. februarja 2014, Svensson in drugi (C-466/12, EU:C:2014:76, točki 24 in 31), in v sklepu z dne 21. oktobra 2014, BestWater International, C-348/13, EU:C:2014:2315), razsodilo, da je taka javnost javnost, ki je imetniki avtorskih pravic niso upoštevali, ko so dovolili prvotno priobčitev javnosti. Sodišče je v sodbi z dne 8. septembra 2016, GS Media (C-160/15, EU:C:2016:644, točka 43), poudarilo, da ti odločbi potrjujeta pomembnost dovoljenja imetnika avtorske pravice glede varovanih del, do katerih je bil omogočen prosti dostop na spletnem mestu, ob upoštevanju člena 3(1) Direktive 2001/29, ki določa prav to, da mora vsako dejanje priobčitve dela javnosti dovoliti imetnik avtorske pravice.

48 Iz sodb, navedenih v prejšnji točki, namreč izhaja, da namestitev hiperpovezav na spletnem mestu do varovanega dela, ki je prosto dostopno na drugem spletnem mestu, z dovoljenjem imetnikov avtorskih pravic tega dela ne more biti opredeljena kot „priobčitev javnosti“ v smislu člena 3(1) Direktive 2001/29. V zvezi s tem je Sodišče ugotovilo, da če in dokler je to delo prosto dostopno na spletnem mestu, dostop do katerega omogoča hiperpovezava, je treba šteti, da če so imetniki avtorske pravice za to delo dovolili tako priobčitev, so ti kot javnost upoštevali vse spletne uporabnike, tako da zadevno dejanje priobčitve ni bilo opravljeno pri novi javnosti. Vendar do te ugotovitve na podlagi teh sodb ni mogoče priti, če takega dovoljenja ni (glej v tem smislu sodbo z dne 8. septembra 2016, GS Media, C-160/15, EU:C:2016:644, točki 42 in 43).

49 Sodišče je tako najprej razsodilo, da če je dokazano, da je oseba, ki ponuja neposreden dostop do varovanih del, vedela ali bi morala vedeti, da hiperpovezava, ki jo je namestila, omogoča dostop do dela, ki je na internetu objavljeno nezakonito, je treba šteti, da namestitev te povezave pomeni „priobčitev javnosti“ v smislu člena 3(1) Direktive 2001/29. Sodišče je nato dodalo, da enako velja, če ta povezava uporabnikom spletnega mesta, na katerem je ta povezava, omogoča obiti omejevalne ukrepe, ki so sprejeti na mestu, na katerem je varovano delo, da bi se dostop javnosti omejil samo na naročnike, in zato namestitev take povezave pomeni nameren poseg, brez katerega navedeni uporabniki ne bi mogli pregledovati razširjanih del. Nazadnje je Sodišče navedlo, da če so hiperpovezave nameščene s pridobitnim namenom, je mogoče od tistega, ki jih je namestil, pričakovati, da opravi potrebna preverjanja, da se prepriča, da ni zadevno delo na spletnem mestu, na katero napotujejo navedene povezave, objavljeno nezakonito, zaradi česar je mogoče domnevati, da je do namestitve prišlo ob seznanjenosti s tem, da je navedeno delo varovano, in s tem, da imetnik avtorske pravice morda ni dovolil objave na internetu. V teh okoliščinah in dokler se ta izpodbojna domneva ne ovrže, dejanje namestitve hiperpovezave do dela, ki je nezakonito objavljeno na internetu, pomeni „priobčitev javnosti“ v smislu člena 3(1) Direktive 2001/29 (glej sodbo z dne 8. septembra 2016, GS Media, C-160/15, EU:C:2016:644, točke od 49 do 51).

50 V obravnavani zadevi ni sporno, da se je prodaja multimedijskega predvajalnika „filmspeler“ izvajala ob popolnem zavedanju okoliščine, da dodatki, ki vsebujejo hiperpovezave, vnaprej nameščene na navedenem predvajalniku, omogočajo dostop do del, ki so nezakonito objavljena na spletu. Kot je bilo opozorjeno v točki 18 te sodbe, je v oglasih, ki se nanašajo na ta multimedijski predvajalnik, izrecno navedeno, da ta med drugim omogoča, da se na televizijskem ekranu brezplačno in enostavno spremlja avdiovizualno gradivo, ki je na spletu na voljo brez dovoljenja imetnikov avtorske pravice.

51 Poleg tega ni mogoče izpodbijati, da se ponujanje navedenega multimedijskega predvajalnika izvaja zato, da se ustvari dobiček, saj se cena tega multimedijskega predvajalnika plača zlasti za pridobitev neposrednega dostopa do varovanih del, ki so na spletnih mestih s pretočnimi vsebinami na voljo brez dovoljenja imetnikov avtorske pravice. Kot je poudarila portugalska vlada, je tak multimedijski predvajalnik za kupce vabljiv v glavnem prav zato, ker so na njem vnaprej nameščeni dodatki, ki uporabnikom omogočajo dostop do spletnih mest, na katerih so filmi, varovani z avtorsko pravico, na voljo brez dovoljenja imetnikov te pravice.

52 Zato je treba šteti, da prodaja takega multimedijskega predvajalnika pomeni „priobčitev javnosti“ v smislu člena 3(1) Direktive 2001/29.

53 Ob upoštevanju vseh navedenih preudarkov je treba na prvo in drugo postavljeno vprašanje odgovoriti, da je treba pojem „priobčitev javnosti“ v smislu člena 3(1) Direktive 2001/29 razlagati tako, da zajema prodajo multimedijskega predvajalnika, kakršen je ta v postopku v glavni stvari, na katerem so bili vnaprej nameščeni dodatki, ki so na voljo na spletu in ki vsebujejo hiperpovezave, ki napotujejo na spletna mesta, ki so prosto dostopna javnosti in na katerih so bila z avtorsko pravico varovana dela javnosti dana na voljo brez dovoljenja imetnikov teh pravic.

Tretje in četrto vprašanje za predhodno odločanje

Dopustnost

54 Komisija je v stališčih navedla, da sta tretje in četrto vprašanje hipotetični, ker se nanašata na pretočno predvajanje z avtorsko pravico varovanih del, in ne na prodajo multimedijskega predvajalnika.

55 V zvezi s tem je treba opozoriti, da je v skladu z ustaljeno sodno prakso Sodišča v okviru sodelovanja med Sodiščem in nacionalnimi sodišči, ki ga določa člen 267 PDEU, le nacionalno sodišče, ki odloča o sporu in ki mora prevzeti odgovornost za sodno odločitev, pristojno, da ob upoštevanju posebnosti zadeve presodi potrebo po izdaji predhodne odločbe, da bi lahko izdalo sodbo, in tudi upoštevnost vprašanj, ki jih predloži Sodišču. Zato je Sodišče, kadar se predložena vprašanja nanašajo na razlago prava EU, načeloma dolžno odločiti (glej zlasti sodbo z dne 22. septembra 2016, Microsoft Mobile Sales International in drugi, C-110/15, EU:C:2016:717, točka 18 in navedena sodna praksa).

56 Sodišče lahko odločanje o vprašanju za predhodno odločanje nacionalnega sodišča zavrne, samo če je jasno, da zahtevana razlaga prava Unije nima nobene zveze z dejanskim stanjem ali s predmetom spora v postopku o glavni stvari, če je problem hipotetičen ali če Sodišče nima na voljo pravnih in dejanskih elementov, ki so potrebni, da bi lahko na zastavljena vprašanja koristno odgovorilo (glej zlasti sodbo z dne 22. septembra 2016, Microsoft Mobile Sales International in drugi, C-110/15, EU:C:2016:717, točka 19 in navedena sodna praksa).

57 Vendar v tem primeru ni tako. Povezava tretjega in četrtega vprašanja z dejanskim stanjem spora o glavni stvari je namreč dokazana, saj je predložitveno sodišče v odgovor na zahtevo po podrobnejših podatkih, ki jo je oblikovalo Sodišče na podlagi člena 101 Poslovnika Sodišča, pojasnilo, da potrebuje odgovor na ti vprašanji, zato da odloči o zahtevah tožeče stranke iz postopka v glavni stvari, ki je predložitveno sodišče med drugim pozvala, naj razsodi, da pretočno pregledovanje z avtorsko pravico varovanih del z nezakonitim virom ni „zakonita uporaba“ v smislu člena 5 Direktive 2001/29.

58 Iz tega izhaja, da sta navedeni vprašanji dopustni.

Vsebinska presoja

59 Predložitveno sodišče želi s tretjim in četrtim vprašanjem, ki ju je treba obravnavati skupaj, v bistvu izvedeti, ali je treba določbe člena 5(1) in (5) Direktive 2001/29 razlagati tako, da dejanja začasnega razmnoževanja z avtorsko pravico varovanega dela s pretočnim predvajanjem na multimedijskem predvajalniku, kakršen je ta iz postopka v glavni stvari, na spletnem mestu tretje osebe, ki to delo ponuja brez dovoljenja imetnika avtorske pravice, izpolnjujejo pogoje iz navedenih določb.

60 Člen 5(1) Direktive 2001/29 določa, da je dejanje reproduciranja izvzeto iz pravice reproduciranja, ki jo določa člen 2 te direktive, le če izpolnjuje pet pogojev, in sicer če:

— je to dejanje začasno;

— je prehodno ali spremljevalno;

— je sestavni in bistveni del tehnološkega procesa;

— je edini namen tega procesa omogočiti prenos po omrežju med tretjimi strankami po posredniku ali zakonito uporabo dela ali predmeta sorodnih pravic in

— navedeno dejanje nima nobenega neodvisnega ekonomskega pomena.

61 Najprej je treba poudariti, da so ti pogoji kumulativni, tako da če eden od njih ni izpolnjen, dejanje reproduciranja na podlagi člena 5(1) Direktive 2001/29 ni izvzeto iz pravice reproduciranja, ki jo določa člen 2 te direktive (sodba z dne 16. julija 2009, Infopaq International, C-5/08, EU:C:2009:465, točka 55, in sklep z dne 17. januarja 2012, Infopaq International, C-302/10, EU:C:2012:16, točka 26).

62 Poleg tega iz sodne prakse izhaja, da je treba zgoraj navedene pogoje razlagati ozko, ker člen 5(1) te direktive pomeni izjemo od splošnega pravila, ki ga ta uvaja in ki zahteva, da imetnik avtorske pravice dovoli kakršno koli reproduciranje svojega varovanega dela (sodbi z dne 16. julija 2009, Infopaq International, C-5/08, EU:C:2009:465, točki 56 in 57, in z dne 4. oktobra 2011, Football Association Premier League in drugi, C-403/08 in C-429/08, EU:C:2011:631, točka 162; sklep z dne 17. januarja 2012, Infopaq International, C-302/10, EU:C:2012:16, točka 27, ter sodba z dne 5. junija 2014, Public Relations Consultants Association, C-360/13, EU:C:2014:1195, točka 23).

63 To velja še toliko bolj, ker je treba to izjemo razlagati ob upoštevanju člena 5(5) Direktive 2001/29, ki določa, da se navedena izjema uporabi le v nekaterih posebnih primerih, ki niso v nasprotju z normalnim izkoriščanjem varovanega dela ali drugega predmeta in ne vplivajo pretirano na legitimne interese imetnika pravic (sodba z dne 16. julija 2009, Infopaq International, C-5/08, EU:C:2009:465, točka 58).

64 V zvezi s pogojem, da je edini namen zadevnega procesa omogočiti prenos po omrežju med tretjimi strankami po posredniku ali zakonito uporabo varovanega dela ali predmeta, predložitveno sodišče poudarja, da namen dejanj razmnoževanja iz postopka v glavni stvari ni omogočiti tak prenos. Zato je treba preučiti, ali je edini namen teh dejanj omogočiti zakonito uporabo varovanega dela ali predmeta.

65 V zvezi s tem, kot je razvidno iz uvodne izjave 33 Direktive 2001/29, se uporaba šteje za zakonito, kadar jo je odobril imetnik zadevne pravice ali kadar je ne omejuje veljavna ureditev (glej tudi sodbo z dne 4. oktobra 2011, Football Association Premier League in drugi, C-403/08 in C-429/08, EU:C:2011:631, točka 168, in sklep z dne 17. januarja 2012, Infopaq International, C-302/10, EU:C:2012:16, točka 42).

66 Ker imetniki avtorske pravice uporabe zadevnih del v postopku v glavni stvari niso dovolili, je treba preučiti, ali je namen obravnavanih dejanj omogočiti uporabo del, ki jih veljavna ureditev ne omejuje, pri čemer je pri tej preučitvi treba obvezno upoštevati, kot je bilo opozorjeno v točki 63 te sodbe, okoliščino, da se izjema iz člena 5 Direktive 2001/29 uporabi le v nekaterih posebnih primerih, ki niso v nasprotju z normalnim izkoriščanjem dela in ne vplivajo pretirano na legitimne interese imetnika pravice.

67 Sodišče je v sodbi z dne 4. oktobra 2011, Football Association Premier League in drugi (C-403/08 in C-429/08, EU:C:2011:631, točke od 170 do 172), ugotovilo, da so z vidika gledalcev kratkotrajna dejanja reproduciranja, ki so bila obravnavana v tej zadevi ter ki so omogočala pravilno delovanje satelitskega sprejemnika in televizijskega zaslona, omogočala sprejem programov, ki so vključevali varovana dela. Sodišče je v zvezi s tem menilo, da zgolj sprejem teh programov kot tak, in sicer njihov sprejem in predvajanje v zasebnem krogu, ni dejanje, ki bi bilo omejeno z veljavno ureditvijo, in da je treba tak sprejem šteti za zakonit v primeru programov, ki izvirajo iz druge države članice, če se opravi s tujo dekodirno napravo. Sodišče je ugotovilo, da je edini namen zadevnih dejanj reproduciranja omogočiti „zakonito uporabo“ del v smislu člena 5(1)(b) Direktive 2001/29.

68 Tudi v sklepu z dne 17. januarja 2012, Infopaq International (C-302/10, EU:C:2012:16, točki 44 in 45), je Sodišče ugotovilo, da priprave povzetka časopisnih člankov, čeprav je imetniki avtorskih pravic na teh člankih niso odobrili, ne omejuje veljavna ureditev, tako da zadevne uporabe ni bilo mogoče šteti za nezakonito.

69 V okoliščinah, kakršne so te v postopku v glavni stvari, ter zlasti ob upoštevanju vsebine oglasa za zadevni multimedijski predvajalnik, ki je bil omenjen v točki 18 te sodbe, in okoliščine, na katero je bilo opozorjeno v točki 51 te sodbe, da je navedeni predvajalnik za morebitne kupce vabljiv v glavnem zato, ker so na njem vnaprej nameščeni zadevni dodatki, pa je treba šteti, da ima kupec takega predvajalnika namerno in ob poznavanju okoliščin dostop do brezplačne in nedovoljene ponudbe varovanih del.

70 Poleg tega je treba šteti, da so dejanja začasnega razmnoževanja z avtorsko pravico varovanega dela s pretočnim predvajanjem na multimedijskem predvajalniku, kakršen je ta iz postopka v glavni stvari, na spletnem mestu tretjih oseb, ki to delo ponujajo brez dovoljenja imetnikov te pravice, načeloma lahko v nasprotju z normalnim izkoriščanjem teh del in lahko pretirano vplivajo na legitimne interese imetnikov pravic, ker – kot je generalni pravobranilec poudaril v točkah 78 in 79 sklepnih predlogov – to običajno povzroči zmanjšanje obsega zakonite prodaje teh varovanih del, kar imetnikom avtorske pravice povzroča neupravičeno škodo (glej v tem smislu sodbo z dne 10. aprila 2014, ACI Adam in drugi, C-435/12, EU:C:2014:254, točka 39).

71 Iz tega izhaja, da navedena dejanja ne izpolnjujejo pogojev iz člena 5(1) in (5) Direktive 2001/29.

72 Ob upoštevanju vseh navedenih preudarkov je treba na tretje in četrto postavljeno vprašanje odgovoriti, da je treba določbe člena 5(1) in (5) Direktive 2001/29 razlagati tako, da začasna dejanja razmnoževanja z avtorsko pravico varovanega dela s pretočnim predvajanjem na multimedijskem predvajalniku, kakršen je ta iz postopka v glavni stvari, na spletnem mestu tretje osebe, ki to delo ponuja brez dovoljenja imetnika avtorske pravice, ne izpolnjujejo pogojev iz navedenih določb.

Stroški

73 Ker je ta postopek za stranki v postopku v glavni stvari ena od stopenj v postopku pred predložitvenim sodiščem, to odloči o stroških. Stroški za predložitev stališč Sodišču, ki niso stroški omenjenih strank, se ne povrnejo.

Iz teh razlogov je Sodišče (drugi senat) razsodilo:

1. **Pojem „priobčitev javnosti“ v smislu člena 3(1) Direktive 2001/29/ES Evropskega parlamenta in Sveta z dne 22. maja 2001 o usklajevanju določenih vidikov avtorske in sorodnih pravic v informacijski družbi je treba razlagati tako, da zajema prodajo multimedijskega predvajalnika, kakršen je ta v postopku v glavni stvari, na katerem so bili vnaprej nameščeni dodatki, ki so na voljo na spletu in ki vsebujejo hiperpovezave, ki napotujejo na spletna mesta, ki so prosto dostopna javnosti in na katerih so bila z avtorsko pravico varovana dela javnosti dana na voljo brez dovoljenja imetnikov te pravice.**

2. **Določbe člena 5(1) in (5) Direktive 2001/29 je treba razlagati tako, da dejanja začasnega razmnoževanja z avtorsko pravico varovanega dela s pretočnim predvajanjem na multimedijskem predvajalniku, kakršen je ta iz postopka v glavni stvari, na spletnem mestu tretje osebe, ki to delo ponuja brez dovoljenja imetnika avtorske pravice, ne izpolnjujejo pogojev iz navedenih določb.**

Podpisi